

Sanojen painotus

1. Sanan ensimmäinen tavu on aina pääpainollinen

rum - pu

2. Sivupaino on useimmiten sanan kolmannella tavulla

ki - ta - **ra**

3. Yksitavuinen sana voi olla painollinen tai painoton

kuu

Salo, H. 2006. *Kahlekuningaslaji:
Laululyriikan käsikirja*. Helsinki: Like.

Sanojen painotus

4. Joissakin sanarakenteissa sivupainon saa sanan neljäs tavu

Kun neljäs tavu on laajuudeltaan kolmatta pidempi

ro - mant - ti – **nen**

4-,5-, tai -useampitavuisissa sanoissa, joiden kantasana kolmitavuinen

la - pu - a - **lai** – nen

5. Yhdyssanat ovat painollisesti itsenäisiä sanoja

nuo - ti - o - **pii** – ri

täh - ti - **tai** – vas

Salo, H. 2006. *Kahlekuningaslaji:
Laululyriikan käsikirja*. Helsinki: Like.

Sanarytmi ja melodian rytmi

- ~ Sanarytmi ja melodian rytmi ovat laulussa kiinteästi yhdessä
- ~ Sanojen ymmärrettävyys on yhteydessä sanapainojen sijottumiseen musiikin rytmiin
- ~ Perinteisessä iskelmälyriikassa pyritään selkeyteen: sanojen paino on iskulla
- ~ Ilmiöllä kuitenkin leikitellään paljon populaarimusiikissa

Sanarytmi: esimerkkejä

- ~ Kaksoiselämää (Painot selkeästi musiikin rytmissä)
- ~ Suomi-ilmiö (kertsin sanan painot oudoissa paikoissa)
- ~ Stindebinde (mm. Au revoirissa koukku)
- ~ Tequila (kertsin sanarytmi)
- ~ Sireenit (prechorus sanarytmi epäselvä)
- ~ Bandana (säkeistö ei kuulosta suomalta)

Rakenteen viisi elementtiä

1. Rivien määrä
2. Rivien pituus
3. Rivien rytmi
4. Riimikaava
5. Riimin tyyppi

Pattison, P. 2010. *Writing Better Lyrics*. Writer's Digest Books; Second edition.

Rivien määrä

~Parillinen

Vakaa, faktuaalinen, Paikallaan pysyvä

Yleisin rivimäärä säkeistöissä ja kertosäkeissä

~Pariton

Epävakaa, jotain puuttuu, eteenpäin menevä

Esim. Moottoritie on kuuma (säkeistö),
Matkustaja (kertsii)

Yleinen ratkaisu Bridge-osissa

~ Rivin poistaminen vie eteenpäin

Esim. Unihiekkaa 2. säkeistö

~ Rivin lisääminen luo valokeilan

Esim. Tahroja paperilla “Juoksusi annan anteeksi sinulle”

Rivien pituus

~Tasapituiset

vakauttaa, fakta, lopetus idealle

~Lyhyempi toinen rivi

epävakaa, eteenpäin meno

~Pidempi toinen rivi

luo valokeilan

~Kontrasti osien välillä

~Pitkät säkeet säkkärissä, lyhyet kertsissä

~Esim. 50 ways to Leave your Lover

Rivien rytmi

Rvien rytmi: Runojalat

- 1) trokee pitkälyhyt: **tullut, kansa;**
- 2) jambi l. lyhytpitkä: jos **voit, se tee;**
- 3) daktyli l. alkupitkä: **laulava, raskaina;**
- 4) anapesti l. loppupitkä: ota **pois, älä vie.**

Lähde: [1] O. Velho: Miten runoja seipitetään.
Nuori Voima, 1917, nro 6–7, s. 182–184.
Kansalliskirjasto.

- ~ Juicen trokee: “**Katu täyttyy askelista, elämä on kuolemista**”
- ~ Runomittoja voi halutessaan käyttää apukeinona sanoitusta tehdessä
- ~ Lopulta tekstin rytmi on kuitenkin sama kuin melodian rytmi, joten yhtä hyvin voi käyttää “apumelodiaa” sanoitusta tehdessään

Riimikaava

“Odotuksista koostuva tiekartta”

Pattison, P. 2010. *Writing Better Lyrics*. Writer's Digest Books; Second edition.

Vakaita kaavoja:

~AA

engl. Couplet

Aa aa ankka

Takapuoli vankka

~AABB

Luo tauon keskelle. Jakaa huomion.

Aa aa ankka

Takapuoli vankka

Keinuu käynnin tahdissa

Kun hän kulkee vahdissa

~ABAB

Isompi valokeila vika riville

Aa aa ankka

Keinuu käynnin tahdissa

Takapuoli vankka

Kun hän kulkee vahdissa

Epävakaita kaavoja

~XXAA

Yllättävä riimipari lopussa luo odotusta

*Keinuu käynnin tahdissa
Kun hän vahdissa kulkee
Aa aa ankka
Takapuoli vankka*

~ABBA

Luo levottoman tunteen

*Aa aa ankka
Keinuu käynnin tahdissa
kun hän kulkee vahdissa
Takapuoli vankka*

Riimin tyyppi

- ~ Loppusoinnun laatu luo “kotona olemisen” tunnetta
- ~ Raskaat vs. kevyet
- ~ Puhtaat vs. epäpuhtaat
 - ~ Riimityssäänöt runoudesta
 - ~ Monesti lauluissa toimii myös epäpuhdas riimi
 - ~ Loppusointu perustuu kuulokuvaan
- ~ Monitavuiset vs. yksitavuiset